

การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

The Usage of Online Database by Graduate Students at RajabhatMahasarakham University

วรภัทร อาปะโม¹ และ ญานิน สุตสวนสี²

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Woraphat Apamo¹ and Yanin Sudsuansi²

Rajabhat MahaSarakhm University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: arpamoworapat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และศึกษาปัญหาการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ของสำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 217 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

1.1 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความถี่ในการเข้าใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์เดือนละไม่เกิน 3 ครั้ง แหล่งที่ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์คือ เว็บไซต์สำนักวิทยบริการฯ เรียนรู้การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์จากการแนะนำของบรรณารักษ์ และสถานที่ในการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ คือ สถานที่ทำงานที่พัก/ที่อยู่อาศัย

1.2 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ฐานข้อมูล

* วันที่รับบทความ: 13 กุมภาพันธ์ 2562; วันที่แก้ไขบทความ 14 มีนาคม 2562; วันที่ตอบรับบทความ: 31 มีนาคม 2562

Received: February 13, 2019; Revised: March 14, 2019; Accepted: March 31, 2019

ออนไลน์เพื่อทำวิทยานิพนธ์/งานวิจัยมีวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยบันทึกข้อมูลเก็บไว้
อ่านในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ของตนเอง และประโยชน์ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์สามารถ
สืบค้นได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ใช้มากที่สุด คือ Science Direct

2. ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบ
ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางจำแนกเป็นรายด้านอยู่ใน
ระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านผู้ให้บริการ ด้านผู้ใช้บริการ
และด้านระบบเครือข่าย/เครื่องคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ จำแนกปัญหาออกเป็นรายด้านและ
รายข้อดังนี้ ด้านผู้ใช้บริการ ไม่สามารถจัดการผลการสืบค้นได้ ด้านผู้ให้บริการ การ
ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไม่ทั่วถึง และปัญหาด้านระบบเครือข่าย/
เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายเกิดความขัดข้องหรือมีปัญหาบ่อย

คำสำคัญ: ฐานข้อมูลออนไลน์; การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์; นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study the use online database bygraduate students at RajabhatMahaSarakham University, to study problems from using online database in office an academic resourcesand information technology at RajabhatMahaSarakham University. The research employed the survey methodology. The research used a questionnaire for collecting data. The samples were 217 graduate students who studied a Master's degree and a Doctorate at RajabhatMahaSarakham University. Data analyzed by using percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. Online database usage of graduate students

1.1 Graduate students accessed online database not over 3 times a month. Source of information about online database was the website of office an academic resourcesand information technology. They learned the process to access online database from the suggestion of the librarians and accessed online database from their houses.

1.2 Graduate students used online database for making research and theses. They save the files and read them from their laptops. Users agreed that an advantage of online database was to able for searching information 24 hours. In addition, ScienceDirect was the online database which used the most from total online database in office an academic resourcesand information technology.

2. The problems of online database usage were totally at a medium level which arranged from the highest to the lowest as service person, library user and network and computer, respectively. If arranged in area and item i.e. service person area- the public relations about using online database was not widespread, library user area- graduate students could not manage the result from searching online database, and network and computer area- the network was not stable and weak.

Keywords: Online Database; Online Database Using; Graduate Students

บทนำ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นหน่วยงานหลักในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นเลิศในการให้บริการพร้อมเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของมหาวิทยาลัยและชุมชน ทำหน้าที่ในการจัดหา รวบรวม และเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บริการแก่นักศึกษา บุคลากรในสถาบันและชุมชน (Office of Academic Resource and Information Technology, 2014 : 2) นอกจากการให้บริการฐานข้อมูลบรรณานุกรม ยังได้จัดหาฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ให้ข้อมูลบรรณานุกรมและข้อมูลฉบับเต็มแก่ผู้ใช้อย่าง ฐานข้อมูลออนไลน์ถือได้ว่าเป็นคลังข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้และเป็นสารสนเทศที่มีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน ในขณะเดียวกันข้อมูลเก่าถูกจัดเก็บให้สามารถค้นย้อนหลังได้ ซึ่งผู้ใช้สามารถเข้าใช้ได้อย่างทั่วถึงและสามารถสืบค้นได้ตลอด 24 ชั่วโมง (Krima, J. 2012 : 6)

ฐานข้อมูลที่มีให้บริการในสำนักสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วยฐานข้อมูลที่ห้องสมุดมีสิทธิใช้งานตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบอกรับ จำนวน 12 ฐาน ได้แก่ 1) ABI/INFORM Complete, 2) ACM Digital Library, 3) ScienceDirect, 4) ProQuest Dissertation & Theses : Full Text, 5) SpringerLink – Journal, 6) Web of Science, 7) American Chemical Society Journal (ACS), 8) Academic Search Complete, 9) Computers & Applied Sciences Complete, 10) Education Research Complete, 11) H.W. Wilson (12 Subjects) 12) Emerald Management (EM92) ซึ่งผู้ใช้สามารถสืบค้นโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ฐานข้อมูลออนไลน์ดังกล่าวมีสถิติการสืบค้นเพิ่มขึ้นโดยตลอดโดยในปีงบประมาณ 2556

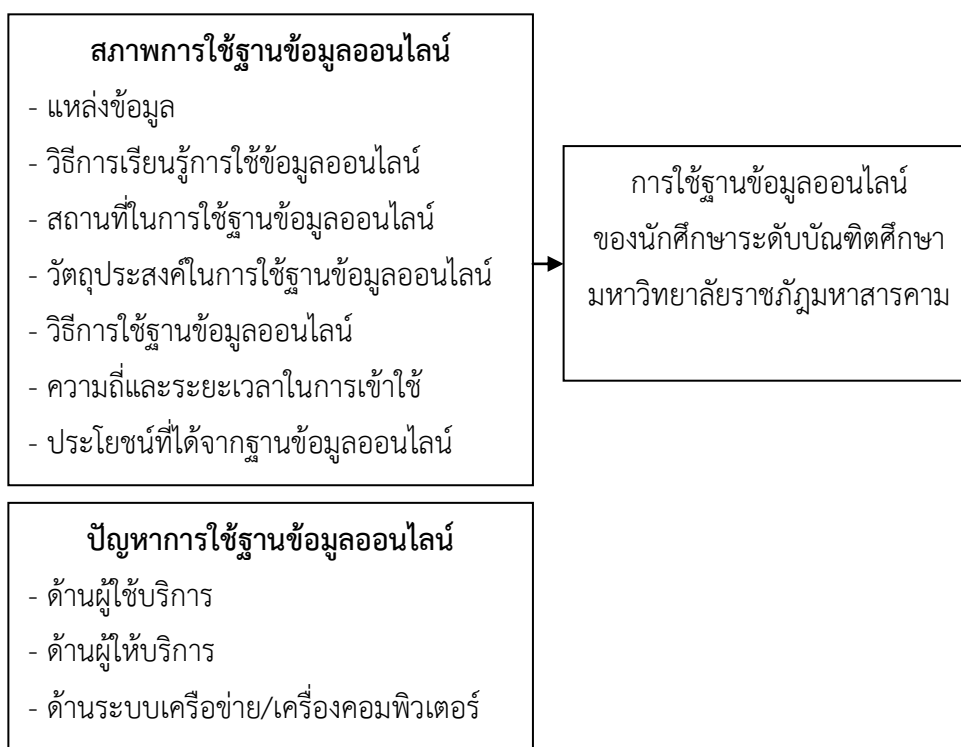
จำนวน 304,890 ครั้ง ปี 2557 จำนวน 416,795 ครั้ง เพิ่มขึ้น 111,986 ครั้ง (Office of Academic Resource and Information Technology, 2014)

จะเห็นว่าฐานข้อมูลออนไลน์เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีสถิติผู้ใช้งานมากขึ้น ผู้วิจัยในฐานะบรรณารักษ์ที่ให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ของสำนักวิทยบริการฯ มีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการใช้อนฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อที่จะทราบความคิดเห็นของผู้ใช้ในด้านต่างๆ ช่องทางการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ สถานที่ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล วัตถุประสงค์ของการใช้ ความถี่ในการใช้ ผลลัพธ์ที่ได้จากการสืบค้น ปัญหาในการใช้อนฐานข้อมูลออนไลน์ ข้อมูลสำคัญต่างๆ ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบริการฐานข้อมูลออนไลน์ของสำนักวิทยบริการฯ ให้มีประสิทธิภาพ และตรงต่อความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้อนฐานข้อมูลออนไลน์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้วิจัยได้ดำเนินการตามขอบเขตและขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2558
2. ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือฐานข้อมูลที่ให้บริการของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2558
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่เรียนในปีการศึกษา 2558 จำนวน 534 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2558 ที่สุ่มมาจากประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ได้กลุ่มตัวอย่าง 382 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 6) คือ 217 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยแบ่งเป็น 5 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์จำนวน 34 ข้อตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปริมาณการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 13 ข้อ (วัตถุประสงค์ข้อ 1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม) ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้ใช้บริการ 2) ด้านผู้ให้บริการ และ 3) ด้านระบบเครือข่าย/เครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 15 ข้อและตอนที่ 5 การสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (วัตถุประสงค์ข้อ 2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เข้าใช้บริการในสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยตนเองจำนวน 217 ชุด
2. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน 2558 ถึงวันที่ 15 กรกฎาคม 2558 โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 203 ชุดคิดเป็นร้อยละ 93.5

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

1. ใช้ค่าร้อยละ วิเคราะห์สถานภาพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาความถี่และระยะเวลาการในการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์
2. ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์สภาพการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวกับแหล่งที่ทำให้ทราบข้อมูลวิธีการเรียนรู้สถานที่ใช้วัตถุประสงค์ในการใช้วิธีการใช้ และประโยชน์ในการใช้ปริมาณการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ปัญหาการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่สังกัดคณะครุศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาคือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 23.2 คณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 17.7 คณะวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 8.4 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 4.4 และคณะเทคโนโลยีการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ
2. สภาพการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
2.1 ด้านความถี่ในการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้าใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์เดือนละไม่เกิน 3 ครั้ง เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ

63.5 รองลงมา คือ 1-3 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 23.2 มากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 11.8 และส่วนน้อยที่สุด คือ ภาควิชาเรียนละไม่เกิน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.5

2.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งข้อมูล พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) จำแนกเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์สำนักวิทยบริการฯ ($\bar{X} = 4.38$) มากที่สุด รองลงมาคือจากคู่มือแนะนำการใช้ของสำนักวิทยบริการฯ ($\bar{X} = 4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือกิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุดของสำนักวิทยบริการฯ ($\bar{X} = 4.17$)

2.3 ด้านวิธีการเรียนรู้การใช้ข้อมูลออนไลน์ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวิธีการเรียนรู้การใช้ข้อมูลออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาเรียนรู้จากการแนะนำของบรรณารักษ์ ($\bar{X} = 4.45$) มากที่สุด รองลงมาคือคำแนะนำของอาจารย์ ($\bar{X} = 4.44$) ลำดับถัดมาคือจากข้อมูลแนะนำวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์จากเว็บไซต์ ($\bar{X} = 4.27$) และน้อยที่สุดคือเข้าร่วมกิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุดของสำนักวิทยบริการฯ ($\bar{X} = 4.25$)

2.4 ด้านสถานที่ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความคิดเห็นต่อสถานที่ในการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า เข้าใช้จากสถานที่ทำงาน ($\bar{X} = 4.41$) มากที่สุด รองลงมาคือที่พัก/ที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 4.39$) ลำดับถัดมาคือเข้าใช้จากสำนักวิทยบริการฯ ม.ราชภัฏมหาสารคาม ($\bar{X} = 4.28$) และน้อยที่สุดคือเข้าใช้จากศูนย์คอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ($\bar{X} = 4.23$)

2.5 ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ใช้เพื่อการทำวิทยานิพนธ์/งานวิจัย ($\bar{X} = 4.37$) มากที่สุด รองลงมาเพื่อประกอบการเรียนวิชาต่างๆ ($\bar{X} = 4.33$) ลำดับถัดมาคือเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.31$) และน้อยที่สุดเพื่อการทำรายงาน/งานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.28$)

2.6 ด้านวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าบันทึกข้อมูลเก็บไว้อ่านในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ของตนเอง ($\bar{X} = 4.38$) มากที่สุด

รองลงมาคืออ่านจากหน้าจอทันทีและสั่งพิมพ์เฉพาะหน้าที่ต้องการ ($\bar{X} = 4.34$) ลำดับถัดมาคือบันทึกข้อมูลเก็บไว้อ่านโดย Export ส่งเข้า E-mail ของตนเองและไปเปิดอ่านภายหลัง ($\bar{X} = 4.30$) และน้อยที่สุดคือบันทึกข้อมูลเก็บไว้อ่านโดย Export ไปยังโปรแกรม EndNote ($\bar{X} = 4.23$)

2.7 ด้านประโยชน์ที่ได้จากฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ประโยชน์ที่ได้จากฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าสามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ($\bar{X} = 4.42$ มากที่สุด รองลงมาคือสามารถอ่านเนื้อหาของสารสนเทศผ่านคอมพิวเตอร์ได้ทันที ($\bar{X} = 4.33$ ลำดับถัดมาคือได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.32$) และน้อยที่สุดคือได้รับสารสนเทศที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.19$)

2.8 ด้านปริมาณการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าฐาน Science Direct ($\bar{X} = 4.57$) มีปริมาณการใช้มากที่สุด รองลงมา คือ ProQuest Dissertations & Theses – A&I ($\bar{X} = 4.38$) ลำดับถัดมาคือ HW Wilson (12 Subjects) ($\bar{X} = 4.36$) EmeraldManagement (EM92), Web of Science ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับและน้อยที่สุด คือ ACM Digital Library ($\bar{X} = 4.18$)

3. ปัญหาการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสภาพ ปัญหาการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$) จำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือด้านผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 2.87$) ด้านผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 2.85$) และด้านระบบเครือข่าย/เครื่องคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.84$) ตามลำดับจากปัญหาการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงได้จำแนกปัญหาออกเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

3.1 ด้านผู้ใช้บริการ พบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าผู้ใช้บริการไม่สามารถจัดการผลการสืบค้นได้ ($\bar{X} = 2.92$) มากที่สุด รองลงมาคือไม่ทราบรายละเอียดและวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

($\bar{X} = 2.88$) ลำดับต่อมาคือไม่ทราบว่าห้องสมุดมีฐานข้อมูลออนไลน์อะไรบ้าง ($\bar{X} = 2.85$) และน้อยที่สุดคือไม่มีทักษะและวิธีการในการกำหนดคำค้น ($\bar{X} = 2.80$)

3.2 ด้านผู้ให้บริการ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความคิดเห็นต่อผู้ให้บริการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไม่ทั่วถึง ($\bar{X} = 2.89$) มากที่สุด รองลงมาคือผู้ให้บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไม่ชัดเจน ($\bar{X} = 2.88$) ลำดับถัดมาคือผู้ให้บริการขาดทักษะในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และช่องทางการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์บนเว็บไซต์ระบุไม่ชัดเจน ($\bar{X} = 2.87$) และน้อยที่สุดคือผู้ให้บริการให้บริการไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ($\bar{X} = 2.86$)

3.3 ระบบเครือข่าย/เครื่องคอมพิวเตอร์ พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ต่อปัญหาในระบบเครือข่าย/เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า คอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีจำนวนไม่เพียงพอและการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์นอกเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยมีปัญหา ($\bar{X} = 2.85$) มากที่สุด รองลงมาคือระบบเครือข่ายเกิดความขัดข้องหรือมีปัญหาบ่อย คอมพิวเตอร์ที่ใช้มีประสิทธิภาพต่ำ ($\bar{X} = 2.84$) น้อยที่สุดคือความล่าช้าในการสืบค้นเนื่องจากอินเทอร์เน็ตมีความเร็วต่ำ ($\bar{X} = 2.82$)

3.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ปัญหาจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นด้วยตนเองภายในสำนักวิทยบริการฯ มีไม่เพียงพอกับความต้องการ (ความถี่ = 83) นักศึกษามีปัญหาในการเชื่อมต่อเครือข่าย VPN กับมหาวิทยาลัย (ความถี่ = 27) นักศึกษาไม่มีความรู้ในเรื่องการจัดการผลการสืบค้น (ความถี่ = 14) ช่องทางเพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์บนเว็บไซต์ยังไม่ชัดเจน (ความถี่ = 11) การประชาสัมพันธ์การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ยังไม่ทั่วถึง (ความถี่ = 3)

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่สังกัดคณะครุศาสตร์มากที่สุด ทั้งนี้จากการสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2558

สภาพการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความถี่ในการเข้าใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์เดือนละไม่เกิน 3 ครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sukkarom, T., 2007 : 9) พบว่านักศึกษามีความถี่ในการใช้ 2-3 ครั้งต่อเดือน แหล่งที่ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ทราบจากเว็บไซต์ของสำนักวิทยบริการฯ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Trairong, R., 2012 : 3 and Kanhanon, J., 2013 : 5) ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในระบบการเรียนการสอน ซึ่งทำให้นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ จากอินเทอร์เน็ตมากขึ้นซึ่งเว็บไซต์เป็นช่องทางหลักที่สำนักวิทยบริการฯ ใช้แจ้งข่าวสารและประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทั่วไป บริการต่างๆ รวมทั้งการบริการฐานข้อมูลออนไลน์ด้วย สถานที่ในการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์จากสถานที่ทำงานมากที่สุด รองลงมาคือที่พัก/ที่อยู่อาศัยเนื่องจากการที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์จากสถานที่ทำงานและที่พัก/ที่อยู่อาศัยสองอันดับแรกอาจเป็นเพราะนักศึกษาสามารถเข้าถึงและสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ จากเว็บไซต์ของสำนักวิทยบริการฯ ได้จากทุกที่ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัยของตนเองหรือจากที่ทำงาน ซึ่งนักศึกษามีสิทธิในการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์บนเครือข่ายของมหาวิทยาลัยได้ อีกทั้งยังมีความสะดวกมากกว่าที่จะต้องเดินทางมาติดต่อขอใช้บริการที่สำนักวิทยบริการฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Petchprown, K., 2006 : 3) ที่ศึกษาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นจากที่พักหรือบ้าน ส่วนวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูล เพื่อการทำวิทยานิพนธ์/งานวิจัยมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Kanhanon, J., : 2013 :44 and Datoo, H., 2014 : 8) รองลงมาคือเพื่อประกอบการเรียนวิชาต่างๆ ลำดับถัดมาเพื่อติดตามความก้าวหน้าทาง

วิชาการ และเพื่อการทำรายงาน/งานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sinnoy, M., 2006 : 1) ที่พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการเรียนการทำรายงานและการทำวิทยานิพนธ์ เนื่องมาจากการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษามีความจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ และต้องการสารสนเทศที่มีความทันสมัยประกอบการทำรายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ในขณะที่เรียนรายวิชาตามหลักสูตร (Course work) และเมื่อถึงช่วงเวลาที่จำเป็นต้องเริ่มดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/งานวิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ฐานข้อมูลออนไลน์เพิ่มมากขึ้นเพราะต้องศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/งานวิจัย ด้านวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยบันทึกข้อมูลเก็บไว้อ่านในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ของตนเองมากที่สุด รองลงมาคืออ่านจากหน้าจอทันทีและส่งพิมพ์เฉพาะหน้าที่ต้องการและบันทึกข้อมูลเก็บไว้อ่านโดย Export ส่งเข้า E-mail ของตนเองและไปเปิดอ่านภายหลัง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ประโยชน์ที่ได้จากฐานข้อมูลออนไลน์มากที่สุดคือสามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ไม่ว่าจะสืบค้นจากสถานที่ใดก็ตามเพราะธรรมชาติของการสืบค้นข้อมูลผ่านทางออนไลน์ จะได้ผลการสืบค้นจำนวนมาก อีกทั้งยังได้ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท เช่น บทความวารสาร บทความวิจัยรายงานการประชุม วิทยานิพนธ์ งานวิจัย ฯลฯ ทั้งยังสามารถสืบค้นได้ไม่จำกัดเวลาในการเข้าถึง และอ่านข้อมูลฉบับเต็มได้จากหน้าจอทันทีสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Rogers, 2001 : 5) ที่ศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้มีความพึงพอใจในประเด็นการเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ประหยัดเวลาในการสืบค้น และสามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา นอกจากนี้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ระดับมากที่สุด คือ Science Direct ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sinnoy, M., 2006 : 4) ได้ศึกษาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่าฐานข้อมูลที่นักศึกษาเลือกใช้มากที่สุด คือ ScienceDirect เช่นเดียวกัน

ปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านผู้ให้บริการมากที่สุดและด้านระบบเครือข่าย/เครื่องคอมพิวเตอร์น้อยที่สุด

ปัญหาด้านผู้ให้บริการ พบว่า ไม่ทราบรายละเอียดและวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และไม่ทราบว่าห้องสมุดมีฐานข้อมูลออนไลน์อะไรบ้าง สอดคล้องกับการศึกษาของ (Sinnoy, M., 2006 : 8) ได้ศึกษาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่าเป็นปัญหาระดับปานกลางในการใช้คำค้นค่าเชื่อม การใช้ภาษาอังกฤษในการสืบค้น ผลการสืบค้นข้อมูลได้รับข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการ ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ไม่เข้าใจข้อมูลที่ค้นคืนได้ เช่น ประเภทของเอกสาร สัญลักษณ์ อักษรย่อของฐานข้อมูล และไม่เข้าใจคำสั่งในการค้นข้อมูล

ปัญหาด้านผู้ให้บริการ พบว่า การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไม่ทั่วถึง ผู้ให้บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไม่ชัดเจน ผู้ให้บริการขาดทักษะในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ และช่องทางการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์บนหน้าเว็บไซต์ระบุไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (Sinnoy, M., 2006 : 5) ได้ศึกษาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า ปัญหาด้านผู้ให้บริการขาดการประชาสัมพันธ์การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และไม่มีเอกสารแนะนำการสืบค้นฐานข้อมูล และนอกจากนี้ผู้ให้บริการมีจำนวนน้อยเกินไป ทั้งยังและขาดทักษะในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ด้วย

ปัญหาด้านระบบเครือข่าย/เครื่องคอมพิวเตอร์ พบว่าการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์นอกเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยมีปัญหาและคอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีจำนวนไม่เพียงพอมากที่สุด ระบบเครือข่ายเกิดความขัดข้องหรือมีปัญหาบ่อยและความล่าช้าในการสืบค้นเนื่องจากอินเทอร์เน็ตมีความเร็วต่ำเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ใช้เข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์จากนอกเครือข่าย เช่น เข้าใช้งานจากที่บ้านหรือที่ทำงาน จะต้องทำการกำหนดค่าการเชื่อมต่อเพื่อให้สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์ที่สำนักวิทยบริการฯ ให้บริการเฉพาะสมาชิกที่เข้าผ่านทางเครือข่ายของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ดังนั้นหากผู้ใช้ไม่ทราบหรือไม่เข้าใจวิธีการกำหนดค่าดังกล่าวจะทำให้ไม่สามารถเข้าถึงและสืบค้น

ฐานข้อมูลออนไลน์ได้ สำนักวิทยบริการมีทางเลือกให้กำหนดค่าต่างๆ ด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ
1) กำหนดค่า proxy sever 2) การตั้งค่า VPN ซึ่งจากประสบการณ์ทำงานที่ผ่านพบว่ามี
นักศึกษาและบุคลากรจำนวนไม่มากที่เข้ามาสอบถามและพยายามแก้ไขปัญหาการเชื่อมต่อ
ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดกิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุด และแนะนำบริการต่างๆ
ของสำนักวิทยบริการฯ

1.2 ควรมีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการเข้าร่วมกิจกรรม
แนะนำการใช้ห้องสมุดของสำนักวิทยบริการฯ

1.3 ควรมีการส่งเสริมและจัดกิจกรรมอบรมการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์
พร้อมทั้งแนะนำโปรแกรมจัดการบรรณานุกรม เช่น โปรแกรม End Note

1.4 ควรปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอ
ต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษารูปแบบและกิจกรรมที่เหมาะสมในการให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ของอาจารย์และบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.2 ศึกษาความคาดหวังในการให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

References

- Dattoo, H. (2014). *Uses, Problems and Needs of Online Databases of Faculty Members at Yala*. Master of Arts. Information Management : Prince of Songkla University.
- Office of Academic Resource and Information Technology. (2014). *Self Assessment Report : SAR*. MahaSarakhm : Rajabhat MahaSarakhm University.
- Kanhanon, J. (2013). *Uses of Online Database of Rambhai Barni Rajabhat University by Faculty Members and Students*. Master of Arts. Library and Information Science. Graduate School : Burapha University.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Krima, J. (2012). *Behavior of Graduate Students and Lecturers of Maejo University towards Online Database Usage*. Academic Services Journal, 23(2), 107.
- Petchprown, K. (2006). *The use of online database services in King Mongkut's University of Technology North Bangkok*. Bangkok: King Mongkut's University of Technology North Bangkok.
- Roger, Sally A. (2001). Electronic Journal Usage at Ohio University. *College & Research Libraries*, 62(1), 25-34.
- Sinnoy, M. (2006). *Graduate Students use of online at the Instructional Resources Centre, Ubon Ratchathani University*. Master of Arts. Library and information science. Graduate School : KhonKaen University.
- Sukkarom, T. (2007). *Database Usage of Undergraduate Students, Surattani Rajabhat University*. Surattani : Surattani Rajabhat University.

Trairong, R. (2012). *Usage and Needs for Using Online Databases of Graduate students in Office Academic Resources and Information Technology*, BansomdejchaoprayaRajabhat University. Master of Arts. Library and information science. Graduate School: BansomdejchaoprayaRajabhat University.